

REDACȚIA
Deák Ferencz-u. Nr. 20.

ABONAMENTUL
pentru Austro-Ungaria:
1 an 20 cor.
6 luni 10 cor.
3 luni 5 cor.
1 lună 2 cor.
de Duminică pe an 4 cor.
de România și străinătate pe an
60 franci.
Manuscrisurile nu se înapoiază.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20

INSERTIUNILE:
de un șir garnison: prima dată 12
bani; a doua oară 12 bani; a 3-a
oară 5 b de fiecare publicare.
Atât abonamentele, cât și taxele
sunt a se plăti înainte în Arad.
Tabelon pentru oraș și comitate
încasate se primesc.

Unitatea culturii.

(m.) În marele haos politic, ce de prezent
se așază peste Ungaria, tot cu mai mare
impetuos se impune o întrebare,
ce-și așteaptă o firească deslegare. Căci
omul, ca ori-ce organism, se conduc de
legi, ori acomodate principiilor
naturale, ori alocate principiilor
artificiale, ori legi, cari se bazează însă totdeauna
pe o realitate intrinsecă, biologică a popoarelor.

Întrebarea, ce-și așteaptă urgenta solu-
ție, putem noi oare să ne prezentăm ca
unitar, conduși de aceleași senti-
mente, zguduți de aceleași năcazuri, vibra-
ți de aceeași cântare?

Eată, la ce în parte vrem să încercăm
să răspundem.

Ori-ce popor, ori-ce complex de indi-
vide vrea să fie considerat de atare,
trebuie să fie insuflat, pătruns de omogene
sentimente. Nimic mai simplu, când rîndul îl
câștigă, nimic mai greu, când se cere
unirea. Căci în privința aceasta un popor
nu are o isbitoare analogie cu regnurile
animale. Și precum la diferitele sec-
țiuni ale regnurilor e vorba de climă, condiții
de viață și împrejurări atmosferice, la po-
pore se impune o unitară atmosferă inte-
lectuală, în care la fiecare adiere să tresară
o simțire a părticea cât de răsleață.

Dar să luăm rostul trebii dela începu-
turile.

Noi, cari am luptat pentru activitate ca
indivizi, ori având poate une-ori ro-

luri mai fericite, noi, cari am văzut cu de-
osebită satisfacție sufletească, că vorbele
noastre n'au căzut pe petrii săci, ci au aflat
pământ fertil — ecoul unei lupte desperate
— noi, cari cu ori-ce preț am rupt zăbra-
nicul inactivității pasiviste, căci de-aici s'a
pornit curentul, noi, care după puțină ne-am
luptat pentru marele ideal, a întruni în una
și aceeași alvie aspirațiile noastre de ordine
mai naltă, în trecuta campanie electorală
ne-am isbit de realitatea nativă, nepreparată
— vorbesc de unele cercuri românești elec-
torale — ne-am isbit de eterogenitatea, ori
disorientarea unor pături, respective colțuri
românești și că așa a fost, îndrăsnesc a
afirma, n'am fost noi de vină.

În imediată, apropiere, unde am fost
înțeleși și cetiți am fost fericiti martori ai
unor izbânzii strălucite. E de ajuns să amin-
tesc apriga luptă din cercul Chișineului.

Dar după atâtea experiențe cuvine-se
să ne tragem sama, să constatăm, unde și
cum am ajuns, să vedem în ce fel se pot
întruni în aceeași tabără atâtea glasuri, ba
toate glasurile românești.

Tesa nu e ușoară, cum poate apare la
o superficială privire, fiindcă nu e vorba,
ca acele glasuri să fie pregătite numai oca-
sional, ci suprema cerință e, ca ori când să
putem fi siguri de izbândă.

O cultură unitară e pavăza cea mai
binevenită, când e vorba de tentațiuni, ce
tind să spargă corpul unui popor. Această
cultură trebuie să aibă însă temeiuri na-
ționale.

Generațiile tinere își câștigă primele ele-
mente de cultură în familie; se nobilizează
acestea cu cultura inimei oferită de biserică;
se întregesc în școală, unde capătă nouă
orientări, orizonturi mai largi. . .

În ultima analiză se reduce însă totul la
școală, care deci ar fi chemată să înmâne,
să pregătească unitatea culturală națională
prin formarea și statornicirea caracterelor.
Căci ca să fie mai explicit: cultura indivi-
zilor ca particulari, întocmai ca și a popoare-
lor, ca indivizi e conștiința repectivului in-
divid sau popor, conștiință, care își umple
sufletul de nemărginită bucurie după un
fapt bun, ori te muștră, de te-ai abătut dela
calea adevărată. Cultura națională e conști-
ința națională, ear pentru infiriparea ei tre-
buie o educație națională. Și repetă la asta e
chemată școala românească și corolarul ei
literatura națională.

Nu suntem statisticiani, deși ar trebui
să recurgem la statistică, când e vorba să
constatăm pozitiv, unde, când și câți dintre
noi absolvă școli românești, înțelegem șco-
lile secundare, de cari avem atât de puține
în raport cu importanța noastră numerică.
Cei mai mulți dintre noi absolvă școli ne-
române, maghiare, germane etc. unde de
Români numai, când nu-și uită, numai a-
tunci vorbesc, ear literatura română ori că
se face de tot rău, ori nici pomenire nu-i
de ea.

Nu suntem în contra culturii univer-
sale; o pretindem, unde n'o vedem și do-
rința cea mai ferbinte ne e, ca literatura

Academia Română.

Report asupra lucrărilor făcute în 1904—1905. —

(Continuare).

La 19 Novembre, colegul nostru dl St. C.
a prezentat o relație despre recenzia
Hann asupra unei scrieri a d-sale și dl
Ștefănescu a cetit comunicarea sa despre:
Fosile de Dinotherium în România, găsite
pe la începutul secolului trecut.

În ședința dela 3 Decembre dl I. Bianu a
dat o dăre de seamă despre manuscrisul slavon
al lui Macarie, dăruită, împreună cu alte
manuscrisuri, de Cassa Bisericii; ear la 14 Ian.
a prezentat o corespondență tipărită la Paris
despre o corespondență până acum, cu privire la
Viteazul.

La 10 Decembre dl I. Bogdan a cetit comu-
nicarea sa despre: Documente moldovenești în
Brașovului din secolii XV—XVI; ear la
15 Ianuarie a făcut o comunicare: Despre pe-
na cu legendă latină a lui Vlad Tepeș dela
76.

Pentru-ca activitatea științifică a Academiei
să fie bogată în lucrări cetite în ședințe și
publicate în Anale, dl Președinte a adresat un
cuvânt membrilor corespondenți, invitându-i să
participare în ședințele publice, și mai mulți
din ei s'au grăbit a răspunde la această
chemare.

La 15 Octombrie, dl Dr.
Ștefănescu, membru corespondent în Secțiunea
istorică, a dat lectură unei comunicări despre:
Legenda și afazi; iar la 11 Februarie a cetit:

Scrierea, turburările ei și grafologia.

Dl N. Iorga, membru corespondent în Sec-
țiunea istorică, a vorbit, în ședința dela 26 No-
vembre, despre: Câte-va manuscrisuri și docu-
mente din țară și din străinătate relative la is-
toria Românilor; la 17 Decembre despre: Viața
lui Alexandru Vodă Callimachi, Domn al Moldo-
vei, cu prilejul descoperirii testamentului său;
la 18 Februarie despre: Indreptări și întregiri la
istoria Românilor după acte descoperite în arhi-
vele săsești — I Brașovul, iar la 11 Martie des-
pre: Nichifor dascălul, exarh patriarhal, și legă-
turile lui cu țările noastre.

Dl I. Slavic, membru corespondent în Sec-
țiunea istorică, a cetit, la 28 Ianuarie, o comu-
nicare despre: Așezarea vorbelor în românește.

Academia a serbat într'un chip solemn, la
2 Iulie, aniversarea de 400 de ani dela moartea
lui Ștefan-cel-Mare, care s'a celebrat în toată țara și
la Putna în Bucovina. Discutându-se în ședința
dela 18 Iunie asupra modului, în care Academia
va participa la aceste serbări, s'a ridicat, între
altele chestiunea publicării unui album istorico-
arheologic, precum și facerea unei expozițiuni
ocasionale și s'a ales o Comisiune pentru stu-
diul acestei chestiuni. Academia a luat partea ei
la această mare sărbătoare națională, ținând o
ședință publică specială la 2 Iulie. Cu această
ocaziune, Președintele nostru dl I. Kalinderu a
rostit un cuvânt de slăvire; dl N. Iorga, membru
corespondent, a cetit o comunicare: Despre
Ștefan-cel-Mare, Mihaiu Viteazul și Mitropolia
Ardealului; iar Secretarul d-voastre general a
reamintit cuvintele de laudă scrise de istoricul
polon contemporan Ioan Dlugosz despre Ștefan

Vodă cu ocaziunea povestirii biruinței lui asupra
Turcilor la Racova în 1475.

La serbarea dela Putna, ținută tot la 2 Iulie, au
participat din partea Academiei d-nii: D. C. Ollă-
nescu, P. Poni și Dr. C. Istrati, ear la serbarea
dela 4 Iulie dela Borzești a fost delegat să asiste
dl Dr. C. Istrati.

Academia a simțit earăș o înaltă satisfacție
participând la serbările a doi iubii colegi: la
sărbătorirea de 40 de ani ai revistei Familia, întem-
meiată de dl Iosif Vulcan, și la împlinirea a 40
de ani de profesorat ai d-lui Gr. Ștefănescu. La
aniversarea dintâi, celebrată la Oradea-Mare, în
ziua de 27 Maiu, a fost delegat să asiste din
partea Academiei colegul nostru dl At. M. Marie-
nescu. Cu ocaziunea celei de a doua aniversări,
dl Președinte, în ședința dela 19 Novembre, a
adresat dlui Gr. Ștefănescu călduroase felicitări
în numele Academiei.

În sesiunea anului trecut, modificându-se
ortografia în 6 puncte esențiale, după propunerile
făcute de Secțiunea literară, a rămas ca o Comi-
siune aleasă de Secțiune să tipărească într'o bro-
șură regulele ortografice cu exemplificări și cu
un glosar dela sfârșit. Lucrarea a fost prezentată în
ședința dela 18 Iunie și Academia a luat cunoș-
tință de ea și a aprobat-o.

Broșura, formată astfel din toate regulele
ortografice întocmite până acum de Academie, a
fost comunicată autorităților publice și presei pe-
riodice din țară și din afară din regat. Ortografia
Academiei a fost primită pretutindenea cu un viu
interes. Astfel hotărârile noastre din anul trecut
au fost un nou pas înainte în simplificarea și unifi-
carea scrierii limbii românești. (Va urma).

universală să fie cunoscută, răspândită, căci numai așa ne vom putea prezenta ca element de cultură, numai așa ne putem eluipa locul cuvenit în concertul *Kulturvölkerilor*. Cerem însă sus și tare, ca inima, ce bate și se încălzește de minunatele opere ale civilizației apusene să fie per eminentiam românească. Temelia culturii să fie națională.

Noi aruncați în valurile atâtor culturi străine de neamul nostru, neavând un număr suficient de școale secundare, pe această cale nu ne putem încerca să vorbim de o cultură unitară, care când e vorba de ceva comun să fie în stare a încheia la un loc și cele mai diverse vederi și principii.

Că limba și firea română, decât cari nimic nu pot ajuta mai mult păstrarea unității unui neam, se conservă la noi cu atâta tenacitate, avem să mulțămim în prima linie ziarelor noastre. Ziarele veghiază toate actele noastre, răspândesc ideile bune și salutare, propagă dorul de literatură și știință. Pentru aceea cel-ce vrea să lucre în intinsul ogor al românizmului cu speranța unor șanse bune, datorință de căpetenie are să le răspândească și susțină.

Ș'acum să ne întoarcem nițel la unele spuse mai la deal: cercurile electorale de sub imediata veghe a ziarelor au trimis în dietă deputați Români. «Libertatea» a trezit conștiința Orăștinenilor și dl Dr. Vlad a re-purtat victorie strălucită, ear glasul frunțașilor grupați în jurul foaiei noastre a scos trei deputați Români.

Am fost celiți și înțeleși.

De aceea acum, când orbecă țara în un întunec nepătruns politic, glasul viitorului nostru mai bun indică calea adevărată, când din răputeri strigă:

Celiți ziarele!

Două alegeri. Erî au fost în două locuri alegeri noi, în Győr și în Sopron. Amândouă cercurile au fost cucerite de kossuthiști. Unul a fost a ministrului Lukács László, altul al secretarului de stat Graczenstein. Alesți fiind în câte două cercuri, au renunțat la aceste. Cest din urmă de pildă a optat pentru Oravița, cerc sigur pentru liberali ori naționaliști și a renunțat la Sopron, cerc sigur pentru kossuthiști. S'a și ales kossuthistul Dr. Berecz Albert.

În Győr a fost ales Hilberth Károly.

PROBLEMA AUSTRIACĂ.

(Urmare).

Progresele mari pe cari pangermanismul le face în provinciile Austriace, legăturile strânse dintre pangermaniști din Germania și cei din Austria, faptul că nu se sfîlesc nici la Berlin nici la Viena să proclame idealul lor comun, sapă la rădăcina speranțelor ce apărătorii Germanismului vienez pot să mai aibă despre viitorul Austriei și despre supremația ei. Pe de altă parte, aceste simptome atât de îngrijorate pentru Franz-Josef se manifestează într'un timp în care nu se petrec în jurul Austro-Ungariei de cât evenimente care se împletesc așa de bine cu ele, încât nu ne mai putem îndoi de însemnătatea lor și nu putem să le atribuim numai valoarea unor coincidențe fără legătură și fără gravitate.

Cum să crezi că Austria își va redobîndi autoritatea ei și că probul austriac nu va ajunge la o soluțiune lămurită, când Italianii din Austro-Ungaria se întăresc tocmai în momentul în care Italia reușește să iasă din greutățile financiare și politice, în mijlocul cărora ea s'a sbatut atâta timp, pentru a se

trezi la o viață nouă și în care se ridică de-asupra generațiilor bătrâne ticăloșite printr'un lung trecut de frământări deșerte, de intrigi bisericesti și de ambițiuni aristocratice, o generațiune oțelită la lupta prin nenorociri seculare și pregătită la nevoile civilizațiunii moderne prin desgustul propriului ei trecut.

Cum să nu ne isbească faptul că slăbiciunea autorității vieneze coincide tocmai cu momentul în care Rusia, considerată până acuma ca o țară atât de puternică, apare în fața lumii cu toate slăbiciunile organizațiunii ei vițioase.

Și cum să nu găsim de îndată ce însemnătate are în asemenea condițiuni revoluția rusească, care astăzi nu se mai poate înlătura. Ea dă populațiunilor asuprite din imperiul Moscovit speranța că-și vor redobîndi neatințarea, iar tuturor popoarelor slave le întărește credința că cu introducerea unui guvernământ liberal în Rusia și cu încetarea politicei tradiționale a Țărilor, marele vis al panslavismului, acest vis care plutește în sufletul sentimental și mistic al slavului, se va îndeplini și că va contopi într'o singură organizațiune socială toată rasa slavă, azi împrăștiată în state numeroase și plecată sub juguri deosebite. Cum, în sfîrșit, să nu stabilim o legătură între faptul că Austriei îi scapă sceptrul din mîni și faptul, că tot atunci de jur împrejurul ei țările ce odinioară nu constituiau nici un pericol pentru dînsa au ajuns să se organizeze și să se întărească, așa încât să poată atrage la ele pe frații lor ce trăiesc încă sub dominațiunea Habsburgilor. Așa de pildă, soarta a voit ca la nord în locul unor stătuțe germane să se înalțe spre a atrage pe Germanii din Austria o puternică și falnică împărăție germană, la sud în locul unei Italii sfîșiate o Italie unită, mai jos în locul unor provincii tributare Semi-Lumei, statele Balcanice cu ambițiunile lor.

Prea sunt stranii toate aceste simptome, ca să nu deducem dintr'insele că a venit timpul în care va dispărea Austria, dacă nu cu desăvîrșire, cel puțin cu organizarea ei actuală.

De altminteri, ea n'are nici una din însușirile trebuincioase pentru a juca un rol precumpănitor în istoria viitoare a omenirii. În primul rînd ea este o țară închisă de pretutindeni. Prin poziția ei geografică, ea atinge marea numai într'un punct, la nordul Adriaticei, care este o mare bogată în amintiri, căci pe talazurile ei s'au legănat odinioară corăbiile ce au purtat până în Constantinopol stăpînirea Venetiană și au umplut tot bazinul Mării Mediterane, cu bogățiile falniciei republice, dar care azi este prea îngustă, prea închisă și prea percută pentru a putea să fie obîrșia unei dominațiuni maritime. Azi când comerțul înseamnă imperiul, când deuseurile sunt adevăratele cetăți ale civilizațiunii moderne, o țară osîndită să se multumească cu coastele frumoase și stîncoase ale istrei sau ale Dalmației, nu este chemată să joace un rol precumpănitor. În al doilea rînd, Austria este aproape singura țară din Europa care să fi rămas nepăsătoare tuturor marilor idei ce au turburat lumea și i-au schimbat starea.

Nici o idee nu a prins rădăcine acolo, nici una nu a stîrnit entuziasm, nici una nu a inspirat vre-o faptă măreață. Austriacii au privit evoluția extraordinară a societăților moderne în decursul secolului trecut cu o așa mare nepăsare, încât par'că n'au fost mișcați nici măcar de o firească

curiozitate. Când sub presiunea evenimentelor, au trebuit să cedeze, au cedat părere de rău, căci la trecut țineau tot de puțin ca și la viitor. Și azi când tutindeni omenirea se sbuciumă în căutarea unor forme sociale noi, când toți sunt prinși de furia luptei și de dorul bucurii, când s'ar zice că setea unui dor până necunoscut roade toate treptele societății, Austriacii singuri sunt mulțumiți de starea lor și străbat lumea cu o dulce filosofie o admirabilă resemnare. Poate că sunt fericiți decât cei ce sunt frământați de căutări regine și de visuri depărtate. Cînd ducînd o viață ușoară, înveselită muzică, singura lor pasiune, și prin plăștea unei naturi frumoase, Austriacii au găsit formula fericirii pămîntești. În caz însă, această formulă nu le va asigura dominațiunea politică. De altminteri, Austriacii nu pot fi apostolii civilizațiunii moderne. Ascunzi în munții Tirolului și al Stiriei zontul lor nu poate fi decât mărginit. Nu păstrează sau ascund civilizațiunile prietene n'au fost însă nici odată leagănul dominațiunii universale. În fine, mai e altceva. Austria de mult nu produce nimic. Ea dela Metternich n'a dat un om de seamă în literatură n'a produs nici un talent în artă și în științe nu poate să se fâlească nimeni. Și este firesc să fie astfel. Când da civilizațiunii omenesti, un popor este în lipsa desăvîrșită a orî cărui ideal? Cîmic nu isbește mai mult pe cel-ce stă în Austria decât faptul că locuitorii ei nu parte la nimic, nici la afacerile publice la conflictele de clasă. S'ar zice că întregi de educațiune jesuită au stîns sufletul austriacilor ori-ce licărire mai și că au distrus într'inșii ori-ce personalitate și ori-ce originalitate. Ori, într'un timp în care rolul individului este atât de mare ce poate să nădăjduiască un popor în sistemul individualitatea a fost nesădită și nimicită?

Regele pleacă.

— Criza. —

Erî criza n'a avut nici un moment însemnat. Situația stă neschimbată. Nu luție. Regele, care înainte cu două săptămîni a venit la Budapesta, crezînd prin aceasta va contribui la aplanarea conflictului, mâne pleacă. Va continua din nou a căuta desnodămîntul, în vreme ce lament se pornește discuțiunea unei cătră Dînsul.

Cei ce au avut prilej să-l vază pe Majestatea Sa, susțin toți, că nici odată l'au văzut așa de indispus.

Minister birocratic

Idea unui minister de birocrati este unica combinațiune posibilă. În cercurile tradiționale s'a vorbit erî de un ministru de război în frunte cu Sándor János secretar delat interne.

Conte e Tisza

precum scriu ziarele va pleca în înăitate unde va petrece întreaga viață.

Ședința de

Caracter administrativ a avut o ședință: câte-va verificări, statornicirea de zi pentru ședința de Mercuri. Cu conferat mai mult de o jumătate de oră cu Lukács. Comisia verificătoare s'a întrunit sub presidența lui Gulner Gyula de 12 ore s'a pus capăt ședinții.

Indrumarea noastră.

— Articol venit din afară. —

Sub acest titlu unul dintre cei mai iscuți scriitori Români a publicat în organul acesta un articol foarte nimerit.

Spiritele noastre sunt agitate în mod obicinuit!

Maghiarii pe de o parte sunt fanatisați și nu cedează sau mai bine nu ar vrea să cedeze, și cu insistență cer armată maghiară, dependența vamală. Pe de alta parte sunt independențele, și în special Românii, cari uităm cu oareși care frică, așteptând modământul.

Românii suntem dinastici, suntem cei mai loiali, vărsăm sângeie pentru patrie și pentru Regimamentele române și murim apărând pe acela cui juraseră credința, și la urmă?... Am primit multe, foarte multe dela domnitor și îi suntem mulțumitori, cum mulțumitor fusese domnitorul, când ne-a donat pe avem!

Inșă dela înființarea dualismului nostru suntem tot mai rău tratați de guvernurile din Budapesta.

Șicanele, osândeale, cari le îndură nealtru român știm, că sunt puse la cale ca să slăbească în noi simțul de iubire față de dinastie, și cu toate că până acuma, nu putut rezista ispitei, suntem adinc jigandine sentimentul nostru de loialitate, vărdune tratați nu după-cum am merita.

Nu unul s'a măhnit, nu unul a aprobat procedura opoziției și au fost momente slabe când chiar se propunea ca o discuție de a să desbata: oare nu ar fi bine să ne aliem cu 48-iști. Ideia nu numai că nu a aflat însă răsunet, ci a avut un răsunet foarte neplăcut; ideea s'a lăsat de o parte, altcum ar fi fost boicotat ziarul care o propunea.

Grele sunt ispitele, grele zilele, ce le trăim, dar poporul Român să fie credincios tradițiilor sale, apărând legea limbii și tronul, și Dumnezeu, care l'a mântuit de toate pericole și ispite cu mult mai mari, să-l ajute și acuma, numai prin ținuta sa, să se facă vrednic de mântuire!

Academia română și albumul de țesături.

Dl D. Comșa a dăruit Academiei române 2 exemplare din albumul chromolitografiat și 3 exemplare albume superbe cu modele, unul cu broderii (cusături), altul cu țesături în humbac și al treilea cu țesături în lână, la o altă 5 albume.

Drept aceea Academia Română i-a răsuflă o dno București 9 Martie a. c. scriind-oarea ce urmează:

Domnule profesor!

În ședința din 4 Martie c. dl președintele al Academiei Române a prezentat această instituțiune, ca dar din partea D-Voastră, colecțiunea și albumul de cusături și țesături naționale, însoțind darul cu o cutare caldă și cu apretieri elogioase pentru D-Voastră și pentru «Reuniunea agriculturii din comitatul Sibiului».

Cu cea mai vie mulțămire a primit Academia aceste colecțiuni, cari împreună cu albumul alcătuiesc un monument al gustului artistic și al destoiniciei femeii române. Măcar și stăruința ce a-ți depus pentru închinarea modelelor și pentru facerea aceluiașor album merită toată lauda. Academia Vă exprimă atât D-Voastră cât și reu-

niunii felicitările ei pentru frumoasa lucrare ce a-ți făcut.

Primiți, Vă rog, domnule profesor, încredințarea simțămintelor mele de înaltă considerațiune.

Secretariul general:
D. Sturdza.

Războiul ruso-japonez.

— 5 Aprilie.

Rușii sunt decise să continue cu orice preț războiul. Japonesele încă se pregătesc din război pentru a fi în stare să nimicească complet, ce voesc să trimită Rușii în Asia.

Interesant e un articol a lui «Temps», care aduce în legătură cu războiul călătoria marocană a împăratului Vilhem. Împăratul adevărat s'a mânia pe țar, că nu vrea să încheie pacea, ce el i-a sfătuit-o. Drept aceea s'a scoborit în Marea Mediterană, ca să facă neplăceri aliatei Franța. Nu prea mult trebuie însă să credem ziarului francez. Incontestabil, că vorbirile din Tanger ale împăratului Vilhelm au ceva ascuțit, dar nu încă pășinarea țarului l-a determinat pe țar la această călătorie. Posibil, că nu-i place tratatul francez-englez făcut fără întrebarea celorlalte puteri și care Statelor-Unite nici măcar notificat n'a fost.

Continuarea războiului.

Londra. Corespondentul din Petersburg al lui Times a telegrafat următoarele: O persoană militară rusă sus pusă a zis, că Rusia va continua războiul cu toată energia. Țarul a numit oficeri pe toți școlarii institutelor militare, dintre cari unii vor fi trimiși pe câmpul de război, alții vor prevedea serviciul de acas.

Londra. Lui Times i-se scrie telegrafice din Tokio. În întreaga Japonia în toate instituturile militare și marine, precum și în fabrici se pregătesc în grabă febrilă pentru continuarea războiului. Trupe se trimit zi de zi. Serviciul trainului a fost reorganizat. Transportarea materialului de resbel se face conștiențios, fiindcă comunicațiile sunt foarte bune. Trei căi sunt pline de liferări destinate frontului. În Tienling s'au aranjat mari magazine de proviant și munitie. Avant gardele japoneze sunt în continu contact cu dușmanul.

O întimpinare.

D-nul Nyilvan (tatăl și fiul), I. Serb și I. Hongea ni-au trimis o lungă întimpinare la cele scrise de dl Augustin Dragoș (privitor la alegerea din Șomcuta-Mare). Fiindcă în prima jumătate domnia-lor nu răspund la ce a scris dl Dragoș, ci fac personalități pățimase cu frații Dr. Teofil și Augustin Dragoș, — am omis aceea parte și dăm numai partea unde domnia-lor ating chestiile sulevate în corespondența la care răspund.

Despre Ioan Serb se zice în pamflet că în fruntea clerului gr-cat. a întimpinat pe Comitele suprem, când a venit în Șomcuta ca nou denumit Comite suprem, să controleze direcțiile administrative și să cunoască din propria experiență referințele din o parte a comitatului, care i-a fost încredințat din partea M. Sale ca să-l conducă.

În acest paș alui I. Sârb află A. Dragoș o faptă de tradare națională și cumcă este slujbaş al guvernului, până când acest paș făcut cu aprobarea întregului cler și a inteligenței, nu este un act politic, ci simplu un act de curtuazie, ce a fost de lipsă să se facă, ca noul comite-suprem, să nu-și formeze o convingere, că clerul român este selbatic și în așa măsură necult, în cât nu știe să facă deosebire între politică și act de curtuazie. Dar precum se vede

A. Dragoș cu priceperea sa restrânsă nu știe să facă acea deosebire.

La aceea primire toate autoritățile, toate confesiunile, chiar și jidovii în frunte cu rabinul lor a fost reprezentate, și ar fi fost un paș greșit chiar și politicește luând lucrul, că numai clerul Român să absenteze în mod demonstrativ.

Despre preoții Izidor B. Hongea și Vasile Coteș se zice în pamflet, că se făleau în partida disidentă a contelui Teleki, dar nu se spune cu ce se făleau, și fiindcă A. Dragoș nu amintește, nici un caz concret, din care s'ar putea deduce, că acești preoți au fost de partida contelui Teleki, de sine urmează că aceasta aserțiune nu-i alta de cât o scornitură făcută cu intenția reavitoare de a le ataca onoarea și reputațiunea pentru-că aceștia mai de multe ori s'au declarat, că numai așa vor lua parte la mișcările electorale, dacă va fi un candidat acomodat (Cel recomandat de conferența națională nu era acomodat? Red.) cu programul național.

Pe Dr. Dragoș însă, a cărui trecut politic și purtare antipatică cunoscută tuturor, nici dânsul nu l'au aflat apt (Frumoasă teorie. Dar atunci greu s'ar găsi candidați, căci ori unde se află cărcotași cari caută nod în papură. Red.) de a reprezenta partidul național, cu atât mai vârtos, pentru-că erau de părerea, că cu candidatura lui Dr. Dragoș numai la un fiasco complet se poate ajunge.

Despre Dr. Victor Nyilvan, care nu se știe pe ce bază se numește în pamflet „Gyözö” se zice: că nu pentru conferența națională a mers la Sibiu, ci ca avocat al institutului „Chiorana”, avea acolo afaceri oficioase de ale întututului, și pentru-că a mers în interesul institutului deduce cu o logică de care numai un om de talia lui A. Dragoș dispune, că nu este vrednic să fie avocatul institutului „Chiorana”, și că este un interes național de mare importanță să fie delaturat, și să se pună în locul lui, Dr. Aurel Nyilvan, care însă nereflexând la acest post, de sine ar urma să se aleagă de avocat al institutului fratele său Dr. Teofil Dragoș, care cel mai mare naționalist.

Nu mai așa se poate explica, că măgulește pe dl George Pop de Băsești, care este președintele institutului „Chiorana” în un mod disgustător la cari măguliri însă dl George Pop de Băsești, care a făcut și face multe fapte bune pentru neamul românesc, și are reputație bine meritată, credem că nu reflectează, de oare-ce nu are lipsă de ele.

Ca să se știe că — Dr. Victor Nyilvan a avut pentru-merge la Sibiu amintim aci, că din partea cercului electoral al Șomcutei dânsul și dl Dr. Demetriu Ciuta au fost aleși ca delegați. Dar nu se știe ce a căutat acolo, Augustin Dragoș care n'a fost ales de delegat nicăiri?

Despre Nic. Nyilvan se cuprind în pamflet mai multe neadevăruri, la cari se răspunde pe cum urmează:

Se vede din pamflet, că pe auctoritatea și popularitatea lui Nic. Nyilvan câștigată atât pe terenul social, cât și cel politic cu o purtare corectă, cu un trecut nepătat cari de 40 ani — A. Dragoș și fratele său a pus mare pond, ce se vede din aceia împrejurare, că deși vreau al considera de o unealtă, fără conlucrarea lui n'au putut face nimic, ci a fost silit să se retragă dela candidatura de deputat.

Dacă ar fi adevărate acele ce scrie dl A. Dragoș, cumcă fratele său este așa mare naționalist, și ca atare a putut însufleți poporul, nu trebuia să se retragă, ci cu preterarea lui Nic. Nyilvan, ba chiar în contra voinței lui să ducă steagul partidului național la izbândă, și să dovedească tuturor, că dânsul e capabil a duce la îndeplinire angajamentul luat asupra sa prin primirea candidaturii din partea conferenței electorale ținută la Sibiu.

Cunoscându-și însă Dr. Dragoș neînsemnătatea sa, a sperat că Nicolau Nyilvan cu influința sa îl va face deputat, fără ca el să convingă cu preoțimea și poporul, înaintea cărora a fost și este o persoană antipatică.

Nu mai așa se poate explica, că el nici într-o comună n'a voit să meargă, ca să vină în coatingere cu poporul și conducătorii lui.

Chiar în ziua când a fost dl Dr. Mihalyi în Șomcuta ne-am înțeles toți la o altă, că după amiază sa meargă Dr. Dragoș cu Dr. Victor Nyilvan în o comună apropiată Valenț Șomcutii, unde sunt mai bine de 100 alegători, ca să vadă dispoziția poporului. Nicolau Nyilvan le-a dat la

dispoziție caif și sania și când au fost caif prinși Dr. Dragoș a zis, că nu poate merge pe sate, pentru-că trebuie să meargă la Baia-Mare, fiind în alta zi târg de săptămână acolo și așa trebuie să fie în cancelarie. Așa însă nu se poate face omul deputat mai ales, că contrarii lui, Dr. Iosif Pop și contele Teleki mai de multorii au umblat în toate satele, ca să câștige pe partea lor alegătorii.

Se mai zice în acel pamflet, că Nicolau Nyilvan ca curator primar și ca director al institutului „Chiorana“ nu s'a învoit ca să se țină conferință electorală în edificiul școlii sau al institutului.

Abstrăgând dela aceea împrejurare că despre edificiul școlar nu curatorul primar sau protopopul, ci senatul școlar, și despre localitatea institutului nu directorul executiv ci direcțiunea dispune, după părerea lui Nicolau Nyilvan și-a oferit casa sa proprie unde de fapt s'a ținut conferința la un public cam de 200—300 persoane a ținut vorbire de program Dr. Dragoș, care vorbire i-a și închis calea să fie considerat de candidat serios, pentru-că din-sul în loc să explice poporului adunat programul național, și-a descărcat toată ura în contra preoțimii în genere, numind-o renegată și demoralizată de care nu trebuie să asculte poporul.

La această conferință au luat parte mai mulți preoți și învățători, cari s'au depărtat disgustați de cele auzite.

Cu satisfacție copilărească zice Augustin Dragoș „rizum teneatis“ despre această împrejurare că Nicolau Nyilvan a trimis fratelui său în plic depeșa dlui Dr. Mihályi, măcar că despre aceasta numai nebunii pot rîde, deoarece dl Dr. Mihályi chiar în textul depeșii a poștit ca Dr. Dragoș să fie înștiințat despre sosirea d-sale în Șomcuta-mare și aceasta dorință nu s'a putut mai autentic comunica Drului Dragoș decât așa, că i-sa trimis depeșa în original.

Numai cu o minte și logică cum are dl Augustin Dragoș, poate face oarecineva un lucru mare și ponderos, din un incident cum a fost cu conducătoarea de școală privată a dnei Sommer de naștere germană, în care școală în timp mai bine de 30 ani s'au crescut multe fete de român care azi sunt model de mame române. Descrierea acestui incident o începe Augustin Dragoș cu următoarea frază bombastică: „Au intervenit un caz clasic, caracteristic pentru simțământul de naționalism al dlui director Nyilvan Miklós“.

Dar să vedem cum sau întâmplat acel incident și ce mare importanță are?

Când era dl Dr. Mihályi în casa lui Nicolau N. înainte de conferință vine o fetiță c'am de 9—10 ani și aduce un bilet al dnei Sommer care ca vecină trimite vorbă prin fetiță ca să scrie Nicolau N. pe acel bilet servitorului ei în limba română pentru-că acela numai românește pricepe, ca la alegerea de deputat în cercul Ileanda-mare unde are posesiune să voteze acel servitor în numele dinsei pe Simó Béla contrarul Drului Mihályi, fiind dînsa cunoscută și prietină cu părinții lui Simó Béla, de când locuia în Ileanda-mare.

Doamna văduvă Somer adevărată în naivitatea sa a crezut că dacă d-sa ca proprietăreașă de pământ după lege și ca femeie are vot în adunările comunale și acela îl poate exercita prin plenipotențiat tot așa are vot și la alegerea de deputat unde pentru d-sa poate vota servitorul său, căruia d-sa îi zice gazdă, fiind-că acelui servitor îi dăduse mai de mult împuternicire în scris s'o represinte în treburi comunale. Acest caz într-o atîta este de clasic ca și întreg conținutul pamfletului la care se poate aplica zicala veche: „Parturiunt montes et nascitur ridiculus mus“.

De reproșuri din partea d-lui Dr. Mihályi, deși au fost present, nici vorbă n'a fost și n'a putut să fie, pentru-că nici cauză, nici drept n'a avut să facă reproșuri. Acum să vedem ce s'a întâmplat cu candidatura d-lui Dr. Lucaci? Acest pas a fost din partea lui Dr. Dragoș o

tragere de Șak. Văzând adevărat dânsul, că persoana lui nu impune nici chiar ca candidatul partidului național, fiind că candidatura lui s'a făcut fără știrea și învoirea alegătorilor din cercul electoral al Șomcutii a socotit că se va folosi de popularitatea cea mare care necontestat o are dl Dr. Lucaci și în cercul electoral al Șomcutii, ca să lovească în inteligența mireană și preoțimea din Chior, ca astfel pe toți să-i poată acuza de indiferențism național împreună cu renegatizim și să-i poată numi lași.

(Va urma).

DIN ROMANIA.

Audiența. Dl D. Protopopescu, senator și fost vice-president în Camera liberală, a fost Sâmbătă primit în audiență de M. Sa Regele.

Dela Academie. Academia română a ținut Vineri ședință publică sub presidenția d-lui Ion Kalinderu.

Dl general Brătianu a făcut o comunicare interesantă despre „Insemnătatea hărții țerei pentru istoria patriei și neamului“.

D-sa a arătat importanța documentelor topografice pentru studiul istoriei militare, metoda pentru studiul acestei istorii, insistând asupra trebuinței unei pregătiri speciale a studiului istoriei militare. S'a ocupat apoi de însemnătatea iconografiei țerei pentru studiul istoriei naționale, zicând că acest studiu este strîns legat de cunoștințele cele mai perfecte în privința terenului țerei.

Dl general Brătianu a mai vorbit de rațiunea strategică și tactică a bătăliei de la Călugăreni, arătând după hărțile institutului geografic al armatei, teatrul acestui războiu.

În ultima parte a conferinței, dl general Brătianu a relevat însemnătatea hărții cu privire la toponimia pentru studiul istoriei țerei și însemnătatea hărții României în studiul arheologic al țerei.

Samănăturile de grîu sunt excelente în toată țeara. Pretutindeni grîul a răsărit frumos, acoperind câmpiile mînoase cu un covor de verdeață.

Se prevede pentru acest an o recoltă de grîu bogată care ne va despăgubi de deficitul producțiunii ultimilor ani.

Venturile Regiei. Incasările regiei monopolurilor Statului, dela 1 Aprilie 1904 până la 15 Martie 1905, au fost după cum urmează:

Dela tutunuri, 30.061.606,40 — cu un minus de 445.724 față de anul trecut și un plus de 412.198,24 peste prevederile budgetare; dela sarea de consumație, 5.975.832,80 — cu un minus de 237.522,82 față de anul trecut și 202.728 față de prevederi; dela sarea de export, 927.392,77 — cu un minus de 200.550,65 față de anul trecut și 196.602,87 față de prevederi; dela chibrituri, 2.772.043,50 — cu un minus de 35.083,93 față de anul trecut și 4.205,57 față de prevederi; dela cărțile de joc, 532.213 — cu un plus de 24.679 față de anul trecut și 75.736,90 peste prevederi; dela pulberi, 478.474,24 — cu un minus de 83.257,87 față de anul trecut și 83.931,92 față de prevederi; dela hîrtia de țigară, 4.006.624,85 — cu un minus de 59.906,30 de față de anul trecut și un plus de 6.784,78 peste prevederile budgetare.

În total, Incasările regiei dela monopoluri, au fost de lei 50.754.187,56 — cu un minus de 1.037.366,57 față de anul trecut și un plus de 7251,50 peste prevederile budgetare.

Este de remarcă că tutunurile, cu toată prin care am trecut, au dat un spor considerabil peste prevederile budgetare.

Incasările din vânzarea timbroilor, în același interval, au fost de lei 8.865.929,40 — cu un minus de 216.805,60 față de anul trecut și un plus de 92.915,61 peste prevederile budgetare.

*

Ședințele Societății Geografice.

(Urmare și fine.)

Ziua a III-a.

Luni s'a ținut a treia ședință sub președinția d-lui general Manu.

D. prof. dr. Petrini-Galați a ținut conferință despre „Geografia leprei la noi și în alte țări“.

Lepre se dătește, a zis d-sa, unul microzoon care are mare asemănare cu bacilul tuberculozei și care odată intrat în organism, dă naștere la niște tumori la suprafața pielii, cari se figurează atât fața cât și corpul. Când intră în nervi produce paralizie și atrofie.

Lepre este cunoscută din timpurile cele mai vechi istorice. Din Asia și Africa a fost adusă în Europa.

Această boală, una dintre cele mai copleșitoare, e o boală contagioasă. În evul mediu produs adevărate ravagii, secerând sute de mii de vieți.

Actualmente lepra există pe toată suprafața pământului. În Europa nu lipsește din nici o țară. Astfel în Austria se găsesc 700 leproși, în Italia 50, în Rusia 1200, în Spania 1500, în Portugalia 800, în Grecia 400, în Creta 600, etc.

Numărul cel mai mare de leproși se găsește în Indi și mai cu seamă în Indo China, până la 300—400 000.

În România, primul caz de lepra s'a descoperit în anul 1870.

În prezent, în țeară la noi, sunt 228 cazuri de lepra în 18 județe, și anume; în Tulcea 3 cazuri, în Sulina 4; în Constanța 5; Vilcea 2; în Argeș 25; în Muscel 25; în Ilfov 17; în Buzău 17; în Mehedinți 14; în Prahova 8; în Oltenița 5; în Gorj 7; în Romanați 8; în Iași 13; în Brăila 4; în Buzău 3; în Vrancea 3 în Dimbovița 7.

Cele mai multe cazuri se întâlnesc prin locurile rurale. Sunt însă 11 leproși în București și câte unul la Craiova, T.-Severin, Brăila, Calacal, Sinaia și Calărași.

Din acești leproși numai 11 sunt izolați în casele lor.

Această stare de lucruri formează o adevărată primejdie pentru sănătatea publică, că la un moment dat, lepra poate să ia proporții mari.

Leproseirea dela Răchitoasa nu e suficientă și s'a făcut o greșală când ea s'a înființat în regiune indemnă.

Trebuc să se ia grabnice măsuri pentru înălțarea tuturor leproșilor din țară.

Pe lângă aceasta e indispensabil ca să se numească o comisie specială care să se ocupe întocmirea unei statistici a leproșilor din țară.

Tot în ședința de Lună-scară, d. G. M. Petrescu a făcut o comunicare despre Schița de crisă de geografii și istoricii vechi, cu privire la Schița Minoră.

La orele 10 jumătate, după terminarea conferințelor, membrii societății geografice au ținut ședință pentru votarea budgetelor pe 1905 și aprobarea compturilor de cheltueli pe anul expirat.

Abonenții

cari nu și-au reînnoit abonamentul pe al douălea cuartal — Aprilie și Iunie — sunt rugați să binevoiască a trimite de urgență prețul abonamentului (5 cor.) În caz contrar administrația le va sista trimiterea „Tribunei“.

Facem tot-odată atenție pe abonenți, că se tipăresc numai atâtea exemplare câte trebuie zilnic, ulterior nu vom mai putea servi decât numărul celor ce nu și-au reînnoit vreme abonamentul.

DOMNII

se pot îmbrăca favorabil numai așa dacă își procură hainele necesare *exclusiv dela magazinul de stofe pentru domni*, unde se poate economiza 35%.

1. — Magazinul nostru de fabricație engleză din patrie și de Brînn.

504

MAGAZINUL ESCLUSIV de POSTAV de FABRICĂ A LUI

LEICHNER și FLEISCHER.

ARAD, piața Libertății 17. Cinci biserici. (PÉCS) Király u.

SPECIALITATE de STOFE ENGLÈZ COLORATE PENTRU VES

E C O N O M I E.

Arad, 5 Aprilie.

Tarif vamal independent.

In cercurile economice atât dincoaci cât și dincolo de Leitha, a produs deosebită interesare vestea, că sub presiunea lui Kossuth Ferencz coalitia a esmis o anchetă pentru a alcătui un proiect de tarif vamal ungar, pentru-că baza negocierilor va fi tariful acesta.

Prima societate maghiară pentru prăsierea și valorarea de galițe, societate pe acții se va înființa în Felső—Pakony. Scopul societății este a producea pietele din țară și străinătate, cu ouă și galițe îngrășate, a valorii produsele prășitorilor de galițe și a servi cu isvoare de soiuri nobile de galițe, însfîșit a înființa în țară primul institut de depănare de pene. În fruntea întreprinderii stă contele și contesa Teleki József.

Ieftinirea petrolului. Un litografiat economic anunță, că cartelul de petrol austro-ungar a redus prețul petrolului cu 2½ coroane.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

— Cota oficială pe ziua de 4 April. —

Incheierea la 12 ore :

Grâu pe April	18.24—18.26
Secară pe April	14.34—14.36
Ovăs pe April	13.90—13.72
Cucuruz pe Maiu	14.86—14.88
Grâu pe Octombrie	16.68—16.70
Secară pe Octombrie	13.46—13.48
Grâu pe Maiu	18.18—18.20

Incheierea la 5 ore :

Grâu pe April	18.16—18.18
Secară pe „	14.36—14.38
Ovăs pe „	13.84—13.86
Cucuruz pe Maiu	14.86—14.88
Grâu pe Octombrie	16.64—16.66
Secară pe „	13.38—13.40
Grâu pe Maiu	18.10—18.12
Cucuruz pe Iulie	— — — — —

Incheierea la 5 ore :

Acții de credit austriac	679.25
Acții de credit ungar	777.50
Acții Banca de escompt	477.50
Acții a uzinelor Rima Murány	538.75
Acții a căilor ferate Austro-Ungare Vicinal	602.25
Acții de tren electric orășenesc	604.50
Los în numărarea a sanat. Elisabeta	327.50
„ „ Marfa „ „ „ „	13 —
„ „ Marfa „ „ „ „	14 —

Piața din Arad.

Semnare nominală: secară; (50 klg.)	7.30—7.40
„ „ orz:	7.30—7.40
„ „ ovăs:	6.70—6.80

Piața din Aradul-nou.

S'au vândut:	
500—600 măși metrică grâu cor.	8.40—8.60
800—900 „ „ cucuruz „	7.60—7.70
Semnare nominală: secară:	7.90—7.40
„ „ orz:	7.40—7.50
„ „ ovăs:	6.70—6.80

Tîrgul de porci din Kőbánya.

— 4 April —

De prima calitate ungară: Bătrâni grei părechea în greutate peste 400 chlg. 125—126 fil.; bătrîni mijlocii, părechea în greutate 300—400 chlg. — fil.; tineri grei în greutate peste 320 chlg. 134—135 fil.; tineri mijlocii părechea 251—320 chlg. greutate pînă la 250 chlg. 132—134 fil.

Bibliografie.

A apărut și se află de vânzare la inst. tipografic „Minerva“ București Teatru de V. Alexandri Cor. 150.

Publicațiunile Academiei române. Au apărut acum publicațiunile mai jos însemnate și se află de vânzare la următoarele librării; Secol et Comp., București, Otto Harassowitz, Leipzig, Gerold et Comp., Viena (Stefansplatz). Per. Papihagi. Basme Aromâne și glosaz. — Lei 8.

MUSTANGERUL NEGRU.

— ROMAN SENAȘIONAL —

De 22

MAYNE-REID și F. WHITTAKER.

(Urmare.)

Privirea lui obraznică dispăruse. El plecă capul și se depărtă în direcțiunea, pe care i-o arăta degetul bătrânului traper; pășia cu un aer rușinos și fricos, ținând lulea înaintea sa cu brațul întins, ca și o ramură de maslin, sau un drapel parlamentar pe care-l purta pentru a da dovezi de intențiunile sale pacifice.

Își poate cineva închipui mulțumirile și cuvintele de recunoștință ce primiră cei doi mustangeri, când șeful tot îndoit sub privirile de dispreț ce simția fixate asupra-și, se pierduse printre arbori, și când cei doi prieteni descălăcaseră lângă fete.

— Ah! master Carroi, prevedința v'a adus și nu puteați sosi mai la timp! strigă Tennessee. Dacă ați ști cât vă suntem de recunoscătoare și cât de fericite am fost de a vă vedea! Eram încrăcinate și foarte neliniștite în privința intențiilor acestui sălbatic. Nu mai știam ce să ne facem și ne întrebam ce ar fi putut să ne facă mai înainte ca tatăl meu, auzind țipetele noastre, ni-ar fi venit într'ajutor. De sigur ar fi pătruns în carețele noastre, pentru a fura ori ce i-ar fi plăcut și fără indoială arme.

— Mișelul!

— Credeți, că se va înapoi? Privirile lui erau de ajuns pentru a-mi îngheța sângele în vine.

— Oh! nu, nu se va înapoi, răspuse Wash furios, și pe viitor îl vom supraveghia! Acești ticăloși de Indieni sunt toți la fel; mișelii cu bărbații, sumeși și curajoși cu femeile sau ființele fără arme. Ați văzut, cum s'a schimbat îndată ce am sosit noi. Mă întreb, de ce nu l'a întovărășit toata banda sa? Dacă ar fi fost toți aci, lucrurile s'ar fi purtat termina prost.

— Dar' eată, că se întoarce cu colonelul.

— Liniștiți-vă; de astă-dată nu va fi obraznic și nu va sta mult aci.

— Nu plecați, nu-i așa?

— Fiți liniștite. Remănem, pentru ca să-l ținem în respect. Dar', mare Dumnezeu! cât sunt de nerăbădător să-i arăt desprețul meu pentru el și rasa lui altfel, decât, prin cuvinte! Cea dintâiu ocaziune va fi bine venită!

— N'ar fi mai bine, ca unul dintre noi să încalice și să prevină pe colonel în ce mod trebuie să tracteze pe acest mizerabil? întrebă Eduard Thomley, care de un moment stetea de vorbă cu Luiziana Dupré.

— Ai dreptate. Nu va fi ne folositor, fără indoială.

— Atunci, plec?

— Nu, eu voi merge. Cred că Coadă de Tigru va simți plăcere, văzându-mă. În adăstare ocupă-te de aceste tinere domnișoare, cât timp voi lipsi eu. Și mai ales nu te depărta! Trebuie să fii totdeauna neîncredător în acești Indieni, zise Wash, îndreptându-se spre schelă unde se observau colonelul și șeful plimbându-se alături, eufundați în conversațiune. Și vorbind astfel aruncă lui Thomley frâiele frumoasei iepe de culoarea cafelei cu lapte, și plecă în galop în direcțiunea schelei.

XI.

Cele două verișoare.

E de prisos să o spunem, că toată ținuta acestor bărbați exprima numai antipatie pentru Indianul Coadă de Tigru.

— Crezi d-ta, că suntem expuși la vre-un pericol? întrebă Tennessee pe Eduard Thomley, îndată-ce Wash dispăruse.

— Pentru moment nu, miss Magoffin răspunse tinărul. Până când șeful v'a văzut numai pe d-stră și pe robii, care păziau tabăra, a fost obraznic și viteaz. Dar' acum de vreme-ce suntem noi aci și că lucrătorii din schelă cu colonelul cunosc prezența lui aci; acum mai ales când știe că aveți bărbați cu experiență pentru a vă apăra la trebuință, este cu totul altceva. Un Indian respectă puterea și energia ori unde o întâlnește. Astfel, mă îndoiesc, că de aci înainte acest uricios Coadă de Tigru va veni să vă atace în ziua mare, pentru-că vă știe numărul și în bună pază.

— Tennessee suspină ușurată.

Întreaceea Thomley se feri de a-i comunica rezerva mintală ce păstra vorbind de proiectele de scăpare. Presupunerea cu multă convingere că

Coadă de Tigru va reveni peste noapte și va cerca să câștige prin surprindere ceea-ce nu putea obține prin vicleșug sau prin forță.

Schimbă dar' subiectul conversațiunii întrebă:

— Credeți, că vă va plăcea în Texas? Magoffin?

— Dacă mi-ați fi pus această întrebare o oră mai înainte, v'ași fi răspuns că găsesc asta țeară încântătoare și măreată.

— Ei bine!

— Ei bine! de când a venit să ne aducă acel îngrozitor Indian, farmecul mi-se pare pentru totdeauna.

— Exagerați, domnișoară...

— Nu exagerez, scârba și spaima ce mă cuprind De aceea vă rog a-mi răspunde fără ocolișuri: deși că suntem aci în siguranță și cum știți că am putea să ne apărăm de un atac din partea Indienilor?

— Oh! Domnișoară, nu vă speriați. Pericolul d-stră este prevenit. În acest moment e posibil de a construi un soi de blochhaus ce nu se poate lua cu asalt, când acesta va fi gata, va fi puse zut cu o bună palisadă și nu veți mai avea nimic de temut, chiar de ar veni toți Indieni să vă atace.

— Dar' cât timp va trebui pentru-ca această lucrare să fie terminată, ear' noi să fim în siguranță? întrebă Luiziana, care nu se amestecă încă în conversațiune.

— Blochhausul va fi în stare să se apere singur cel mult în două zile, răspunse Thomley fericit de a-și arăta experiența în fața celor pe care o iubia deja. Tatăl d-stră va putea să transporte acolo lagărul său și a-l pune în adăstare astă-seară la adăpostul primelor lucrări.

— Acest loc nu este tocmai ce vă trebuie. Este puțin mult adăpost în jurul d-stră, unde un Indian chiar puțin numărșos, ar putea să se ascundă când dincolo, lângă blochhaus, nimeni nu a putea apropia fără a fi văzut și recunoscut.

— Atunci, se pare că vă temeți de un atac apropiat.

— Iertați, domnișoară, nu mă faceți să mă speriez. Nu cred într'un pericol imediat, de oarecând sunteți numărșoși și cu luare aminte. Nicăieri un Indian în asemenea condițiuni.

Această conversațiune, atât de serioasă și de îndelungă pentru Tennessee Magoffin, după-ce trecuse pericolul își recăpătase repede veselie și blânda ei nepăsare naturală.

Ea observă dar' mai mult cu intențiunea să schimbe conversațiunea:

— Oh! domnule Thomley, ce frumoși ați adus, ce deosebire între ei și acei îngrozitori catări, cu care ați venit ieri. Această lapă de culoarea cafelei cu lapte este de sigur cea mai frumoasă animal ce am văzut în viață. Crezi că așa putea să o încalice?

Nu e încă sigur, miss Magoffin, răspunse mustangerul cu un aer încântat. Abia ieri s'au îmblânzit-o și are încă trebuință de câteva zile de dresaj. Dar' sunt foarte fericit, că vă place, de oare-ce cred, că amicul Carroi vă destină. Cât despre ceea-alta, dacă ar avea acelaș succes pe lângă verișoara d-stră, aș fi fericit, de mi-ar permite să i-o ofer.

— Din partea cui, te rog, domnule Thomley întrebă tinăra fată ce o hazlie clipeală a ochilor săi aibaștrii, care de sigur erau destul de pătrunzătoare pentru a fi cetit ce se petrecea în inimei tinărului.

— Thomley roși până la rădăcina părului.

— Din partea mea, domnișoară, dacă binevoi să primiți! murmură el cu o voce aproape nedeslușită, pe când un ciudat aer de zăpăcit acoperea fața sa de ordinat atât de deschisă de încredătoare.

— Ah!

— Da, miss. Amicul meu și eu, am observat că nu aduseserăți cai și ne-ara gândit, poate nu ne veți considera ca indiscreții, dar am lua... libertatea... dacă am îndrăzni să vi-i oferim. Nu cumva îi respingeți, domnișoarelor? bâlbâi el.

Ochii Tennesseei străluciau de mulțumire de luare în ris.

Sunt rari fetele, care să nu se bucură văzând strimtorirea unui amoroș modest, și cu atât mai fericite sunt de acest spectacol, când e vorba de un bărbat, care iubește pe una din prietenele lor.

(Va

Intemeiat în 1874.

Noutate! Noutate! Noutate!

Pardesiu „ŞAGUNA“

pentru preoți și teologi,

Fason nou, Fason nou, Fason nou.

Numai la mine se poate căpăta.

Din acelaș material veste și nădragi pentru preoți. Haine francisc-Iosif exclusiv pentru teologi. Rînduri de haine, pardesuri din postavul cel mai la modă, pregătite după moda cea mai nouă se pot alege după plăcere în prăvălia mea.

Fie-care bucată se ajustează la dorință și fără plată.

Serviciu conștientos! Prețuri estine!
25% cruțare!

Comande din provincie se execută convenabil.

Cu stimă:

Moskovitz Zs.

Arad, Színház épület.

— Telefon orașenesc și comitatens 534. —

Distinsă cu mai multe medalii de aur și diplome.

Numărul telefonului 322.

Frumsețea femeiască
se ajunge
prin cea mai bună

crème

de față și de mîni

Helén

Prețul 1 cor. 20 fl.
Flacon de probă 70 fl.

Dinți foarte albi
va avea,

cel ce numai câte-va
zile va fi folosit

crema dentală

Helén

Prețul 1 cor. 20 fl.

Contra încăruntirii și căderii părului

Prețul 2 cor.

Prețul 2 cor.

Contra pantlicei, apoi amorteții și reumei

Prețul 2 cor.

Prețul 2 cor.

⊗ ⊗ Medicină foarte eficace. ⊗ ⊗

Se poate procura numai

în spițeria lui NÉMET,

Temesvár, Gyárvaros, Fő-u. 44

Comande prin poștă și telefon

se efectuează imediat.

Ujházi Ede

giuvaelier

atelier de gravuri

Arad, Salacz-utca 1. (Andrássy-tér.)

(gravări de monograme, embleme, inscripții)

Execută specialități de giuvaere, tot felul de reparări abajour etc. Schimbări de aur și argint conform cursului de zi.

Comande din provincie să execute prompt.

Asortiment de articoli de optică.

Reparări de oroloage.

Prețuri culante.

Prăvălia de fer și deosebite instrumente

Fraților Berta

(Berta-Testvérek)

Arad, Andrássy-tér 3.

Telefon 386.

Telefon 386.

Deposit bogat în fer și mărfuri de metal, în diferite instrumente, în ferării pentru mobile și edificii, cuptoare de fer de Nadrág și Meiding de primul rang Mașine (sparher) pentru bucătării de Olanda elegante, specialități pentru economia de casă, dulapuri pentru gheață.

Arme Ferlah și Piper, puște pentru vânători: Mopopol de vânzare a coaselor de oțel Barabás Béla și a pompelor de stropit contra nenorosporei pe lângă o garanță de 10 ani, Instrumente de verit etc.

Foarfece engleze, Solingene veritabile, penținuri și briciuri.

Deposit exclusiv „AHOI“

Pe seama ținuturilor sud-ungare unicul deposit al lustrului de argint: VENUS pentru cuptoare.

Comandele de provincie se efectuează pentru prețurile ieftine de zi.

P. T

Am onoare a aduce la cunoștință stimatului public din loc și din provincie că în atelierul meu de

fabricarea paturilor și a cuptoarelor primesc efectuarea a tot felul de

cuptoare și mașini de gătit

tot asemenea

mutarea și repararea lor

pe lângă prețurile cele mai moderate.

Am în deposit sobe de maiolica ș. a. în toate culorile și prețurile.

Rugând pentru binevoitorul concurs rămân cu stimă

Borai Gyula

524 fabricant de paturi și cuptoare
Arad, Közép-u. Nr. 6. (casa proprie)

Igaz Sándor

ciasornicar și giuvaergiu.

ARAD, Piața Libertății

lângă edificiul teatrului vechiu.

Aur și argint călcat cumpără p. prețul cel mai mare de zi, ori schimbă pentru alte obiecte de aur și argint

IOSIF HEGEDÜS

Cronometrar, Ciasornicar și Giuvaergiu
Arad, piața Boros Béni 10.

Magazinul societății din Ungaria a fabricantilor Glashutten din Elveția. Exclusiv singur. Ciasornicar cu precizie. 550

SERVICIU PROMPT ȘI ATENT.

Azi și în toate zilele

în

„CAFENEAUA FIUME“

seara musică.

DESCHIS PÂNĂ DIMINEAȚA.

DEUTSCH IZIDOR

ciasornicar și giuvaergiu

ARAD, Strada Bisericii
(Palatul minorităților.)

Isvorul cel mai estin de cumpărare de bijuterii și oroloage.

Picăturile balsamice „MARIA-RADNA“

pentru răni și stomac, ajută iute și sigur în multe boale, ca d. ex. dureri, colici de stomac, boli vechi de stomac și lipsei de apetit, contra reumei, junghiurilor, colice și dureri de cap, estern la răni timpurii, la sgărieturi, la scrinteli și rupei de oase, contra reumei și durerii de oase.

Un flacon: prețul 30 fil., 10 flacoane Cor. 3.— francat.

Pastilele — SENECA

Medicină sigură contra tusei, troanei, răcelii, influenței. — Prețul unei cutii Cor. 1.—, 10 cutii franco Cor. 8.—.

Se poate căpăta la **Kossuth Pál, Szűz Mária**, gyógszertára, Arad, Boros-Béni-tér 15 sz.

589

Recomandă magazinul bogat asortat:

Bluse de delen francez . . . t . . .	fl. 2.50
Bluse de lână pentru seară teatru și ocași .	2.75
Bluse de șeviot engleze în toate colorile .	3.75
Negligeuri, fasonul și stofele cele mai eleg. dela .	3.50
Rochițe de copii de stofă și de spălat . . .	—50
Șorțe de clot pentru copii și mașă	—30
Rochiț de stradă și plimbare fason elegant în toate colorile de stofă	2. —

Albituri de dame și copii în asortiment mare.

Jupoane de clot dela 1 fl. 50 cr. în sus.

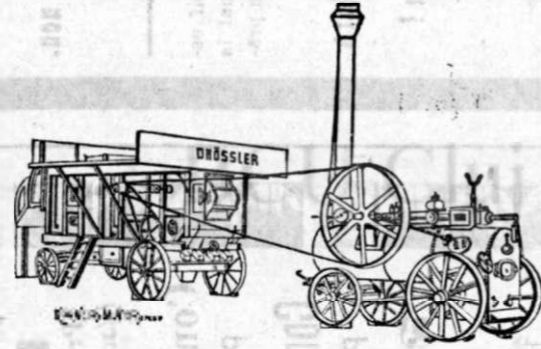
Bluse de mătase și brasiere în mod. cele mai noi originale.

În vitrină zilnic expoziție de Incurile de curând sosite.
Solicitând binevoitorul concurs al onoratului public.

Winternitz Jenő,

Plaza Libertății 3. (Casa Dr. Reisinger.)

582

Marfă solidă, pe lângă condițiunile favorabile de plată. —

Se trimit cataloage de preț și cheltueli gratuit.

Se caută agenți.

490

Friedmann Lajos

prăvălie de coloniale și delicatose

ARAD, Piața Libertății Nr. 4 (lângă cafeneaua Pölzl)

Am onoarea aduce la cunoștința onoratului public că pe piața Libertății (lângă cafeneaua Pölzl), am deschis

o prăvălie de coloniale și delicatose

corespunzătoare cerințelor timpului modern.

Am stabilit în deposit tot felul de cele mai bune coloniale, bonturi din țeară și streine, ceaiuri, prăjituri pentru ceaf (Cabos veritabil) mare asortiment cu delicatose, cașuri, mezeluri (și coșer) ș. a. m.

Când cer protecția onor. publicii îl asigur despre serviciu punctual și solid.

Comande din provincă se esecută prompt.

520

Cu deosebită stimă
Friedmann Lajos
Arad. Piața Libertății nr. 4 (l. Pölzl)

Carol Drössler

fabrică ces. reg. de mașini agricole.

Budapesta, VI. Váci körút 59

transportă automobile, locomotive cu vapor, grăpă de vapor, imblăcee cu vapor, imblăcee de mână și (járgányos) motoare de u'ei crud, montează mori și tot felul de mașini agricole.

Marfă solidă, pe lângă condițiunile favorabile de plată. —

Se trimit cataloage de preț și cheltueli gratuit.

Se caută agenți.

490

In Ungaria de sud.

Cea mai mare prăvălie de haine gata pentru dame, copii și fetițe.

Recomandă magazinul bogat asortat:

Bluse de delen francez . . . t . . .	fl. 2.50
Bluse de lână pentru seară teatru și ocași .	2.75
Bluse de șeviot engleze în toate colorile .	3.75
Negligeuri, fasonul și stofele cele mai eleg. dela .	3.50
Rochițe de copii de stofă și de spălat . . .	—50
Șorțe de clot pentru copii și mașă	—30
Rochiț de stradă și plimbare fason elegant în toate colorile de stofă	2. —

Albituri de dame și copii în asortiment mare.

Jupoane de clot dela 1 fl. 50 cr. în sus.

Bluse de mătase și brasiere în mod. cele mai noi originale.

În vitrină zilnic expoziție de Incurile de curând sosite.
Solicitând binevoitorul concurs al onoratului public.

Winternitz Jenő,

Plaza Libertății 3. (Casa Dr. Reisinger.)

582

Condițiunea principală a

FRUMSEȚEI

este, ca față și manile să fie fine, ear în scopul acestuia mijlocul cel mai potrivit este

Crema-Gyöngy

care este cu desăvârșire inofensivă și face pelea fină de loc după o singură folosire.

În urma unei folosiri îndelungate miteserii supărăcioși, alunițele și petele de ficat dispar.

Prețul un borcan 1 cor.

Săpun la Crema-Gyöngy 1 cor.

Gyöngy-Créma puder 1 cor.

Se poate comanda dela:

FARMACISTUL HAUER LAJOS.

A R A D, Pécskai-ut.

287

CREMA MARGARETA

a lui

FÖLDES

este un mijloc lipsit de grăsime, în ofensivă cu efect grabnic și sigur, care face să dispară alunițele, petele de ficat, roșta de pe nas și de pe mână. Mijloc mai bun pentru obraji și mâni aspre nu există.

☉ ☽ Efect instantaneu. ☽ ☉

Prețul 1 cor.

442

Preparată de

FÖLDES KELEMEN

Farmacist în Arad.

Nr. Telefonului 111.